

JAAAR STUK KEN 2013

FRI
ESM
UM

FRI
ESM
USE
UM

JAARstukken 2013

STICHTING HET FRIES MUSEUM

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d.2.4 MAART 2014.....

Stichting Het Fries Museum

Bezoekadres Wilhelminaplein 92
8911 BS Leeuwarden

Postadres Postbus 1239
8900 CE Leeuwarden

Telefoon 058 - 255 55 00

Internet www.friesmuseum.nl
E-mail info@friesmuseum.nl

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring

d.d.24 MAART 2014.....

INHOUDSOPGAVE

Bericht van de Raad van Toezicht	4
1 Jaarverslag	
1.1 Algemeen	6
1.2 Verslag van de Directie	8
1.3 Exploitatieresultaat	10
1.4 Werkkapitaal	13
1.5 Begroting 2014	14
2 Jaarrekening	
2.1 Balans per 31 december 2013	16
2.2 Exploitatierkening over 2013	18
2.3 Kasstroomoverzicht over 2013	19
2.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	20
2.5 Toelichting op de balans	23
2.6 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	32
2.7 Toelichting op de exploitatierkening	33
2.8 Verbonden partijen	42
3 Overige gegevens	
3.1 Resultaatbestemming	45
3.2 Vaststellen jaarrekening	46
3.3 Gebeurtenissen na balansdatum	47
3.4 Controleverklaring	48
Bijlagen	
1 Historisch overzicht 2010-2013	49
2 Aankopen 2013	51

Deloitte.

3

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.

Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

BERICHT VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

Jaarrekening

De door de directie opgestelde jaarrekening over het boekjaar 2013 van Stichting Het Fries Museum is conform de statuten gecontroleerd en van een goedkeurende verklaring voorzien. De controle is uitgevoerd door Deloitte Accountants B.V. De controleverklaring is opgenomen onder de overige gegevens.

De directie heeft de jaarrekening vastgesteld, nadat deze, vergezeld van het verslag van bevindingen van de accountant, ter beoordeling en goedkeuring aan de Raad van Toezicht is voorgelegd.

Toezicht

In het verslagjaar is de Raad van Toezicht driemaal met de directie in vergadering bijeengekomen. Daarnaast is tussentijds overleg gevoerd tussen individuele leden van de Raad van Toezicht en leden van de directie. In deze vergaderingen zijn de jaarstukken 2012, de begroting 2014 vastgesteld en wordt de uitvoering van het beleid gevolgd.

De Raad van Toezicht bedankt de directie en de medewerkers voor hun bijdragen in het afgelopen jaar.

Leeuwarden, 24 maart 2014

Raad van Toezicht:

Dhr. prof.dr. L. Koopmans, voorzitter

Mw. H.C. Alberdingk Thijm

Dhr. mr. drs. K.J. van Dijk

Dhr. drs. D. de Goede

Mw. E.M. Witsen Elias

Dhr. R. Mulder

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

4

Voor identificatiedoeleinden.

Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

1 JAARVERSLAG 2013

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

5

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

1.1 ALGEMEEN

Oprichting

Stichting Het Fries Museum is opgericht op 30 december 1969 en is gevestigd aan het Wilhelminaplein 92, 8911 BS te Leeuwarden. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Friesland in het stichtingenregister onder nummer 41001215.

Statutaire doelstelling

Stichting Het Fries Museum heeft ten doel:

- het inrichten en exploiteren van musea, in het bijzonder de musea voorheen in beheer bij de vereniging Het Fries Genootschap van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde gevestigd te Leeuwarden, waarvan in het bijzonder te noemen het museum "Het Fries Museum" te Leeuwarden, van welk museum deel uitmaakt de afdeling Verzetsmuseum, met betrekking tot de geschiedenis van het verzet in de Tweede Wereldoorlog;
- en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Het vermogen van de stichting wordt gevormd door:

- subsidies, bijdragen, retributies en donaties;
- schenkingen, erfstellingen en legaten;
- alle andere verkrijgingen en baten.

Missie

Het Fries Museum inspireert Friezen en niet-Friezen door kunst, cultuur en geschiedenis van en in Friesland te laten leven.

Cultural Governance

De Bestuurlijke organisatie van Stichting Het Fries Museum werkt volgens een model met een toezichthouder. Deze Raad van Toezicht toetst het artistiek-inhoudelijke beleid van het museum marginaal, ziet toe op een doelmatige en controleerbare besteding van de middelen, adviseert de directie en ondersteunt waar nodig bij het leggen en onderhouden van externe contacten. De Raad van Toezicht spreekt zich uit over de begroting en jaarrekening. Zij is tevens verantwoordelijk voor de aanstelling, de honorering, het functioneren en het ontslag van de leden van de directie.

De directie is eindverantwoordelijk voor alle aspecten van beleid, zowel inhoudelijk, financieel als organisatorisch.

Samenstelling Directie

Het bestuur van Stichting Het Fries Museum wordt gevormd door Stichting Beheer Fries Museum / Keramiekmuseum Prinsessehof. Deze stichting kende in 2013 de volgende samenstelling van de directie:

Mw. drs. S.M. Bak, algemeen directeur

Dhr. Ir. R. Woering, zakelijk directeur

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.

Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

Samenstelling Raad van Toezicht

Het bestuur van Stichting Het Fries Museum wordt gevormd door Stichting Beheer Fries Museum / Keramiekmuseum Princessehof. Deze stichting kende in 2013 de volgende samenstelling van de Raad van Toezicht:

Raad van Toezicht				
Stichting Beheer Fries Museum/Keramiekmuseum Princessehof				
<u>Rooster van aftreden</u>				
Naam	Termijn	Aantreden	Aftreden	Einde termijn
De heer prof. dr. L. Koopmans	2e	april 2006	april 2014	april 2014
De heer drs. D. de Goede	3e	april 2006	n.b.	april 2016
Mevrouw E.M. Witsen-Elias	2e	december 2006	december 2014	december 2014
De heer mr. drs. K.J. van Dijk	2e	juni 2007	juni 2014	juni 2015
Mevrouw H.C. Alberdingk Thijm	2e	oktober 2007	n.b.	oktober 2015
De heer R. Mulder	2e	oktober 2009	n.b.	oktober 2017
De heer prof. dr. R. Ekhart	1e	december 2013	n.b.	december 2017
De heer prof Y. Kuiper	3e	april 2006	december 2013	april 2014
De heer A.A. Olijslager	2e	april 2006	december 2013	april 2014

Subsidiëring Provincie Fryslân

De belangrijkste subsidieverstrekker van Stichting Het Fries Museum is de provincie Fryslân. Op grond van een jaarlijks in te dienen productplan en productbegroting kent de provincie een beschikking tot verlening van budgetsubsidie toe. In deze beschikking wordt ook de periode genoemd waarvoor de provincie voornemens is de budgetsubsidie toe te kennen. Op basis van de Algemene Wet Bestuursrecht is het niet meer mogelijk meerjarige subsidieovereenkomsten af te sluiten.

Na afloop van ieder jaar legt het museum aan de hand van een productverslag en een productafrekening een inhoudelijke en financiële verantwoording af van de gerealiseerde producten en resultaten. Daarnaast wordt er om de vier jaar een meerjarenbeleidsplan opgesteld.

In 2014 zal, een jaar na opening van het nieuwe Fries Museum, een evaluatie plaats vinden met de Provincie Fryslan over het nieuwe Fries Museum.

Vrijstelling successie- en schenkingsrecht

Op grond van artikel 32, eerste lid, onderdeel 3 en artikel 33, eerste lid, onderdeel 4 van de Successiewet 1956 zijn verkrijgingen door gerangschikte algemeen nut instellingen, waaronder Stichting Het Fries Museum, geheel vrijgesteld van successie- en schenkingsrecht. Met ingang van 1 januari 2008 wordt Stichting Het Fries Museum door de belastingdienst middels een beschikking formeel aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling.

Controleverklaring

De jaarrekening 2013 van Stichting Het Fries Museum is door Deloitte Accountants B.V. gecontroleerd.

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

7

Voor identificatiedoeleinden.

Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

1.2 VERSLAG VAN DE DIRECTIE

Het jaar 2013 stond volledig in het teken van de opening van het nieuwe Fries Museum op het Wilhelminaplein. Dat behelsde:

De inrichting

- het inrichten van de hoofdpresentaties Ferhaal Fan Fryslân, Verzetsmuseum, Oud Geld en Horizonnen
- het inrichten van de themapresentaties, zoals de Dijk, Mata-Hari, Bonnema e.a.
- afronding van alle conserverings- en restauratiewerkzaamheden aan de collectie die wordt getoond in het nieuwe museum
- verhuizing van de collectie die wordt getoond in het nieuwe Fries Museum
- het maken van de publieksinformatie bij de presentaties
- het opzetten van de eerste onderwijsprogramma's voor het nieuwe Fries Museum
- ontwikkelen en uitvoeren van alle publieksvoorzieningen, zoals de bewegwijzering

De marketing

- uitvoeren van de marketingcampagne voor het nieuwe Fries Museum met advertenties, billboards, vlaggen e.a.
- free publicity
- de Friese Topstukken campagne: website en app
- Muse TV in samenwerking met Omrop Fryslân
- de organisatie van een grote publieksopening op 13 september met Koningin Maxima.

Publieksontvangst

- het opzetten van de winkel van het museum: werven winkelmanager, assortiment en opzetten team van vrijwilligers
- opzetten van een team van gastvrouwen en –heren
- opzetten van passende facilitaire organisatie: gebouwbeheer, schoonmaak etc, kaartverkoop, bewaking

Naast het nieuwe Fries Museum waren er in 2013 twee bijzondere projecten, te weten een nieuw depot en een reorganisatie.

In de voorgaande jaren zijn er plannen voor een nieuw depot voor de Provinciaal gesubsidieerde musea en Tresoar uitwerkt. Dit heeft geresulteerd tot een uitgewerkt programma van eisen, een kostencalculatie en een voorstel voor de organisatie van de bouw van het nieuwe depot voor GS en PS. In juni hebben PS hierover positief besloten. In de tweede helft van 2013 is de organisatie voor het nieuwe depot opgezet in de vorm van een aparte depot stichting.

In 2013 heeft er een reorganisatie plaatsgevonden. Doelstelling van de reorganisatie was een kleinere en slagvaardiger organisatie passend binnen het exploitatiebudget van het Fries Museum.

Met de opening van het Fries Museum op het Wilhelminaplein zijn de banden met de oude gebouwen nog niet geheel doorsneden. De depots van het Fries Museum zijn tot de verhuizing naar het nieuwe depot voor een groot deel gehuisvest in de Eysingahuiszijde van het oude museumcomplex. Daarnaast is er nog een geldleningconstructie. Het Fries Museum heeft geld geleend aan de eigenaar van de gebouwen, de stichting de Kanselarij, waarvoor het museum zelf geldleningen is aangegaan met het Koninklijk Fries Genootschap en de Stichting Verzetsmuseum Friesland. Deze leningen kunnen worden afgelost met de opbrengst van de panden bij verkoop. De afgelopen jaren zijn er door de Stichting Kanselarij geen kopers gevonden. Met de betrokken partijen en overheden wordt gesproken over de herbestemming van de panden.

Hoewel 2013 in het teken stond van het nieuwe Fries Museum is een deel van de reguliere werkzaamheden onverminderd voortgezet. Dat zijn alle taken en werkzaamheden die verband houden met wet- en regelgeving, het reguliere beheer van de collectie, zoals klimaat- en depotcontroles en de uitvoering van afspreken met derden of overige projecten, zoals de uitvoering van het aankoopbeleid moderne en hedendaagse kunst

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

8

Voor identificatiebeelden.
Behorend bij controleverklaring

d.d.24 MAART 2014.....

Vermogenspositie Stichting Het Fries Museum

Het eigen vermogen, de waarde van bezittingen verminderd met de waarde van alle schulden, is de buffer van een organisatie om financiële risico's af te dekken. Voor Stichting het Fries Museum zijn de risico's die de organisatie loopt in beeld gebracht om zodoende de hoogte van het noodzakelijke eigen vermogen te kunnen bepalen. Daarbij is rekening gehouden met de kans en de impact van ieder risico. Belangrijke risico's zijn de subsidie-inkomsten, risico's met betrekking tot het gebouw en risico's met betrekking tot de kwaliteit van het museale product en de aantrekkingskracht op het publiek. Daarnaast vraagt de situatie rondom het oude Fries Museum de aandacht.

De Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht komen in gezamenlijkheid tot de conclusie dat een eigen vermogen van ongeveer € 2,0 miljoen nodig is om de risico's zelfstandig te kunnen dragen. Dit is exclusief de gedefinieerde balansrisico's die meer van incidentele aard zijn en geschat worden op € 0.6 miljoen. In 2014 zal met de Provincie Fryslan, de belangrijkste subsidiegever van Stichting Het Fries Museum, verdere afstemming plaatsvinden over de volgens de provincie toegestane hoogte van het door de provincie Fryslan gefinancierde deel van het eigen vermogen van Stichting Het Fries Museum.

Leeuwarden, 24 maart 2014

drs S.M. Bak, algemeen directeur
ir R. Woering, zakelijk directeur

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

9

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring

d.d.24 MAART 2014.....

1.3 EXPLOITATIERESULTAAT

Resultaat

Het exploitatieresultaat over het boekjaar 2013 bedraagt -/- € 77.836 tegenover een exploitatieresultaat van -/- € 275.471 in 2012. De goedgekeurde begroting voor het jaar 2013 sluit op een begroot exploitatieresultaat van -/- € 410.933. De afwijking ten opzichte van de begroting bedraagt € 333.097 positief.

Voornaamste afwijkingen realisatie ten opzichte van de begroting

Hogere c.q. lagere baten, waar rechtstreeks hogere c.q. lagere lasten tegenover staan, zijn in deze recapitulatie buiten beschouwing gelaten.

	€
<i>Baten</i>	
Inkomsten uit entree (incl. rondleidingen, cursussen en overigen (netto))	42.000
Inkomsten uit winkel en fotografie (incl. cafe- en museumkaartverkopen (netto))	72.763
Overige directe opbrengsten	109.001
Indirecte opbrengsten	307.839
Subsidie Provincie Fryslân	0
Overige subsidies en bijdragen	585.433
Bijdrage kwaliteitsslag Provincie Fryslân	750.000
Rente opbrengsten	144.433
	<hr/>
	2.011.469
<i>Lasten</i>	
Salarissen en sociale lasten (incl. ZWV)	-188.320
Personeel van derden	-48.923
Afschrijvingen op vaste activa	48.287
Huurlasten	-69.776
Aankopen	-53.426
Collectie- en publiekskosten (incl. tentoonstellingen en educatie)	-854
Huisvestingskosten	-101.259
Kantoorkosten	1.129
Publiciteitskosten	-671
Diverse personeelskosten	16.258
Projecten	-420.317
Overige kosten	-40.413
Kosten kwaliteitsslag	750.000
Rentelasten	-70.087
	<hr/>
	-1.678.372
	<hr/>
	333.097
	<hr/> <hr/>

Toelichting op de baten

Inkomsten uit entree

De directe inkomsten zijn hoger uitgevallen doordat de werkelijke bezoekerscijfers van Stichting Het Fries Museum vanaf de opening in september 2013 hoger zijn dan begroot. Dit heeft een positieve invloed gehad op o.a. de ticketverkoop, de vergoedingen i.v.m. museumjaarkaart bezoek, de verkopen van museumjaarkaarten en de verkopen in de winkel. De resultaten zijn nettoresultaten, de kosten die gepaard gaan met bv. inkoop zijn hierop

Deloitte.

10

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatie doeleinden.

Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

gecorrigeerd.
Indirecte opbrengsten

Het saldo op de indirecte opbrengsten heeft voornamelijk als oorzaak de doorberekening van de personele lasten aan het Keramiekmuseum Princessehof. Tegenover deze opbrengsten staan evenveel kosten. Beide zijn niet begroot. Daarnaast zijn de opbrengsten die verband houden met de doorbelasting van de personele lasten aan de Museumfederatie hoger uitgevallen. Hiertegenover staan evenveel kosten. Tenslotte wordt het saldo beïnvloed door de opbrengsten uit zalenverhuur die niet in de begroting zijn opgenomen.

Overige subsidies en bijdragen

De overige subsidies en bijdragen zijn € 1.333.433 hoger dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de bijdrage van de provincie Fryslan voor de kwaliteitsslag (€ 750.000), De bijdrage voor het project Soundwalk (€ 30.982), de bijdrage van de BGL voor het project MUSE (€ 381.436), de bijdrage van de Mondriaan Stichting voor aankopen (€ 50.000) en de bijdrage van Sliker Film voor de exploitatiekosten (€ 53.481).

Renteopbrengsten

Vanwege de gunstige liquiditeitspositie in 2013 is de renteopbrengst hoger dan begroot. Tevens zit in dit saldo inbegrepen de rente die ontvangen is van de Stichting de Kanselarij (€ 68.067). Hier staan huurkosten tegenover. Dit bedrag was niet opgenomen in de begroting. Tenslotte is hieronder geboekt de vergoeding van de rentekosten die wordt ontvangen van het Centrum voor Film in Friesland ter compensatie van de rentelasten die verbonden zijn aan de lening die Stichting Het Fries Museum heeft afgesloten bij de BNG in verband met de financiering van de inhuizing van het Centrum voor Film in Friesland in het nieuwe Fries Museum.

Toelichting op de lasten

Salarissen en sociale lasten

De salariskosten zijn € 188.320 hoger dan begroot. Er is een geringe salarisverhoging geweest van 1% dat niet was begroot. In dit saldo is inbegrepen de kosten van de medewerkers die in dienst zijn van het Stichting Het Fries Museum maar werkzaamheden verrichten voor het Keramiekmuseum Princessehof. Deze kosten worden doorbelast. Hier staat een opbrengst tegenover die verantwoord is onder indirecte opbrengsten.

Personeel van derden

Als gevolg van de reorganisatie in 2013 hebben een aantal medewerkers de organisatie vroegtijdig verlaten. In afwachting van structurele invulling van vacatures is tijdelijk personeel ingeschakeld. De kosten hiervan zijn geboekt onder personeel van derden.

Afschrijvingen op vaste activa

De afschrijvingskosten liggen € 48.287 lager dan begroot. De richtlijnen m.b.t. het afschrijven van activa vermelden dat op activa met een aanschafwaarde vanaf € 2.500 zal worden afgeschreven. Aanschaffingen met een waarde onder de € 2.500 worden direct geheel ten laste gebracht van de exploitatie in het jaar van aanschaf (huisvestingskosten). Dit is een van de oorzaken van de overschrijding van het budget huisvestingskosten.

Huisvestingskosten

Het saldo op de huisvestingskosten wordt veroorzaakt door hogere energiekosten (€ +30.000), hogere onderhoudskosten (€ +30.000) en hogere bewakingskosten (€ +45.000). Een deel van de bewakingskosten worden doorberekend naar externe partijen (€ 17.000) waardoor er sprake is van een opbrengst, het andere deel is veroorzaakt door de extra inzet bij de opening van het museum in september 2013 en de eerste weken daarna.

Diverse personeelskosten

De kosten die vallen onder diverse personeelskosten zijn lager uitgevallen dan begroot (16.258). De voornaamste oorzaak is het opleidingsbudget. Hier is sprake van een onderschrijding van € 18.000.

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

11

Voor identificatiedoelinden.

Behorend bij controleverklaring

d.d.24 MAART 2014.....

Projecten

Onder projecten vallen de kosten voor MUSE (€ 381.573), Soundwalk (€ 42.283) en overige projecten (€ 6.461). Deze kosten waren niet opgenomen in de begroting. Tegenover deze kosten staan opbrengsten, zie hiervoor de toelichting onder overige subsidies en bijdragen.

Overige kosten

Het saldo op de overige kosten wordt voornamelijk veroorzaakt door de kosten in verband met de kwaliteitsslag (€ 750.000). Hiertegenover staat een bijdrage van de provincie Fryslan. Zie ook de toelichting op de overige subsidies en bijdragen.

Rentelasten

Onder de rentelasten valt de rente die verschuldigd is in verband met de lening bij de BNG die Stichting Het Fries Museum is aangegaan in verband met de financiering van de inhuizing van het Centrum voor Film in Friesland in het nieuwe Fries Museum. Zie ook de toelichting onder renteopbrengsten.

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

12

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring

d.d.24 MAART 2014.....

1.4 WERKKAPITAAL

Door het exploitatieresultaat van € -77.836 is het eigen vermogen het afgelopen jaar verminderd. Het eigen vermogen bestaat uit bestemmingsreserves en een algemeen, vrij besteedbaar, deel. Het eigen vermogen kan uitsluitend worden gebruikt voor de exploitatie van het Fries Museum. De financiële positie is op basis van de balansen als volgt samen te vatten (x € 1.000):

	2013	2012	Mutatie
Beschikbaar vermogen op lange termijn			
Eigen vermogen	1.105	1.183	-78
Voorzieningen	704	106	598
Langlopende schulden	3.962	4.013	-51
	(A)		
Vastgelegde middelen op lange termijn	5.771	5.302	469
Materiële vaste activa	2.694	3.185	-491
Financiële vaste activa	2.269	2.269	0
	(B)		
Werkkapitaal	(A-B)	808	-152
Dit werkkapitaal bestaat uit:			
Vorraden	22	0	22
Vorderingen	1.578	756	822
Liquide middelen	2.586	3.521	-935
		4.186	4.277
Af: kortlopende schulden		3.378	4.429
		808	-152

De financiële positie muteerde in 2013 als volgt:

	x € 1.000
Herkomst der middelen	
Exploitatieresultaat	-78
Afschrijvingen	110
Voorzieningen	598
	630
Besteding der middelen	
Investeringen	-134
Desinvesteringen	515
Langlopende schulden	-51
	330
Mutatie werkkapitaal	960

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

13

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 24 MAART 2014

1.5 BEGROTING 2014

	Begroting 2014
	€
BATEN	
Opbrengsten:	
- Directe opbrengsten	492.200
- Indirecte opbrengsten	0
Bijdragen:	
- Subsidies Provincie Fryslân	2.798.366
- Overige subsidies en bijdragen	0
<i>Som der baten</i>	<u>3.290.566</u>
LASTEN	
Salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	1.458.016
Afschrijvingen op vaste activa	158.200
Huurlasten	149.067
Aankopen	63.100
Overige lasten:	
- Collectie- en publieksfunctie	505.000
- Huisvestingskosten	643.000
- Kantoorkosten	170.500
- Publiciteitskosten	100.000
- Diverse personeelskosten	122.750
- Overige kosten	1.000
Projecten	25.000
<i>Som der lasten</i>	<u>3.395.633</u>
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	105.767
Rentelasten en soortgelijke kosten	700
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	<u>105.067</u>
Exploitatieresultaat	<u><u>0</u></u>

Toelichting op begroting 2014

Het jaar 2014 zal het eerste volle jaar zijn na de opening van het nieuwe Fries Museum in 2013. In 2013 heeft een reorganisatie plaatsgevonden waardoor de personele lasten voor het jaar 2014 sterk zijn gereduceerd. De formatie is gekrompen van 32 naar 24 fte's. Dit in combinatie met de inkomsten uit entree heeft geresulteerd in een sluitende begroting voor 2014.

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

14

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 24 MAART 2014

2 JAARREKENING

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

15

Voor identificatie doeleinden.

Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

2.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2013 – voor resultaatbestemming

	31.12.2013		31.12.2012	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Inventaris en inrichting	589.103		556.822	
Museale inventaris en inrichting	40.840		49.008	
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	2.064.775		2.579.847	
		2.694.718		3.185.677
Financiële vaste activa				
Verbonden partijen	2.268.901		2.268.901	
		2.268.901		2.268.901
Voorraden				
Overige voorraden	21.601		0	
		21.601		0
Vorderingen				
Debiteuren	365.987		235.003	
Verbonden partijen	139.728		106.982	
Overlopende activa	1.072.010		413.623	
		1.577.725		755.608
Liquide middelen				
Banken	2.556.637		3.519.117	
Kasmiddelen	29.034		2.199	
		2.585.671		3.521.316
		<u>9.148.616</u>		<u>9.731.502</u>

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

16

Voor identificatiebeelden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 2-4 MAART 2014

	31.12.2013		31.12.2012	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	1.061.144		1.336.615	
Bestemmingsreserves	121.538		121.538	
Resultaat boekjaar	-77.836		-275.471	
		1.104.846		1.182.682
Voorzieningen				
Voorziening jubilea	28.672		32.025	
Voorziening onderhoud	181.802		74.425	
Voorziening kwaliteitsslag	493.657		0	
		704.131		106.450
Langlopende schulden				
Overige schulden		3.962.265		4.013.199
Kortlopende schulden				
Crediteuren	431.704		454.343	
Verbonden partijen	58.125		23.823	
Belastingen en premies SV	135.657		84.819	
Overlopende passiva	398.838		626.121	
Vooruitontvangen investeringsbijdragen	2.302.117		3.190.475	
Aflossingsverplichtingen	50.933		49.590	
		3.377.374		4.429.171
		<u>9.148.616</u>		<u>9.731.502</u>

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

17

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

2.2 EXPLOITATIEREKENING OVER 2013

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
	€	€	€
BATEN			
Opbrengsten:			
- Directe opbrengsten	620.531	184.200	71.513
- Indirecte opbrengsten	611.529	303.690	585.267
Bijdragen:			
- Subsidies Provincie Fryslân	2.792.577	2.792.577	2.750.013
- Bijdrage kwaliteitsslag Provincie Fryslân	750.000	0	0
- Overige subsidies en bijdragen	585.433	0	313.485
<i>Som der baten</i>	<u>5.360.070</u>	<u>3.280.467</u>	<u>3.720.278</u>
LASTEN			
Salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	2.526.593	2.289.350	2.477.374
Afschrijvingen op vaste activa	109.913	158.200	101.871
Huurlasten	85.776	16.000	154.441
Aankopen	114.526	61.100	101.214
Overige lasten:			
- Collectie- en publieksfunctie	155.854	155.000	319.988
- Huisvestingskosten	809.259	708.000	607.907
- Kantoorkosten	165.871	167.000	205.405
- Publiciteitskosten	40.671	40.000	47.467
- Diverse personeelskosten	106.492	122.750	93.246
- Kosten kwaliteitsslag	750.000	0	0
- Overige kosten	253.980	1.000	19.864
Projecten	430.317	10.000	25.094
<i>Som der lasten</i>	<u>5.549.252</u>	<u>3.728.400</u>	<u>4.152.873</u>
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	181.733	37.300	226.630
Rentelasten en soortgelijke kosten	70.387	300	69.506
Saldo uit rentebaten en rentelasten	<u>111.346</u>	<u>37.000</u>	<u>157.124</u>
Exploitatieresultaat	<u><u>-77.836</u></u>	<u><u>-410.933</u></u>	<u><u>-275.471</u></u>

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

18

Voor identificatie doeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 24 MAART 2014

2.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2013

	2013	2012
	€	€
I Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatieresultaat	-77.836	-275.471
Afschrijvingen op vaste activa	109.913	101.871
Mutatie voorzieningen	597.681	78.185
<i>Bruto kasstroom uit operationele activiteiten</i>	<u>629.758</u>	<u>-95.415</u>
Mutatie in voorraden	-21.601	9.029
Mutatie vorderingen	-822.117	903.806
Mutatie kortlopende schulden	-163.440	-1.215.214
<i>Netto kasstroom uit operationele activiteiten</i>	<u><u>-377.400</u></u>	<u><u>-397.794</u></u>
II Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in vaste activa	-134.026	- 631.441
Desinvesterings in vaste activa	515.072	26.116.523
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	<u>381.046</u>	<u>25.485.082</u>
III Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutaties eigen vermogen	0	0
Ontvangsten uit langlopende schulden	0	0
Ontvangsten uit investeringsbijdragen	1.675.093	3.186.634
Uitgaven uit investeringsbijdragen	-2.563.451	-32.723.798
Aflossingen uit langlopende schulden	-50.933	- 49.590
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	<u>-939.291</u>	<u>-29.586.754</u>
Mutatie liquide middelen (I + II + III)	<u><u>-935.645</u></u>	<u><u>-4.499.466</u></u>
Liquide middelen einde boekjaar	2.585.671	3.521.316
Liquide middelen begin boekjaar	3.521.316	8.020.782
Mutatie liquide middelen	<u><u>-935.645</u></u>	<u><u>-4.499.466</u></u>

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

19

Voor identificatiebeelden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 24 MAART 2014

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De jaarrekening van Stichting Het Fries Museum is opgesteld conform de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving voor organisaties zonder winststreven. De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft per 1-1-2010 een richtlijn opgesteld met specifieke bepalingen voor kleine organisaties zonder winststreven die tot die datum waren aangewezen op Richtlijn 640. De Richtlijn is opgenomen in onderdeel C van de bundel Richtlijnen voor de jaarverslaggeving van kleine rechtspersonen. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten.

Museale collectie

De museale collectie is niet gewaardeerd.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde onder aftrek van de cumulatieve afschrijvingen met uitzondering van gebouwen, terreinen, installaties en vaste inrichting.

Het nieuw Fries Museum is in 2012 opgeleverd. De investeringskosten voor het gebouw, de installaties, de grond en de vaste inrichting zijn niet opgenomen onder de vaste activa in de balans. Het gaat om de volgende investeringen:

*Grond	€ 4.127.377
*Bouwkosten Bouwkundig	€ 17.756.599
*Bouwkosten installatietechnisch	€ 5.175.599
*Aankoop horecaruimte	€ 240.000
*Vaste inrichting	€ 1.837.500
*Honoraria bouwadvies en -management	<u>€ 5.304.394</u>
	€ 34.441.469

Met ingang van 2012 wordt afgeschreven op basis van de volgende grondslagen:

- * Op gebouwen, terreinen, installaties en vaste inrichting wordt niet afgeschreven omdat deze niet geactiveerd worden.
- * Duurzame goederen die aangeschaft worden naar aanleiding van een investeringsbesluit die in totaal minimaal € 2.500 bedraagt, worden geactiveerd. Duurzame goederen die worden aangeschaft naar aanleiding van een investeringsbesluit die in totaal het bedrag van € 2.500 niet overschrijdt worden niet geactiveerd maar ten laste gebracht van de exploitatie in het jaar van aanschaf.
- * Duurzame goederen die worden aangeschaft ten behoeve van een presentatie of project worden niet geactiveerd maar ten laste gebracht van het presentatie- of projectbudget.
- * Duurzame goederen worden in het jaar van aanschaf over het gehele jaar afgeschreven
- * De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Automatisering	5 jaar/20%
Inventaris kort	5 jaar/20%
Inventaris lang	10 jaar/10%
Presentatiemiddelen	10 jaar/10%
Museale collectie	variabel

Voor de investeringen in het nieuw Fries Museum worden (overheids)subsidies ontvangen alsmede bijdragen van particulieren en bedrijven. Op grond van RJ274.112 kunnen deze bijdragen in mindering gebracht worden op het te activeren bedrag. In 2012 en 2013 zijn de ontvangen middelen in mindering gebracht op de bouwkosten van de ruwbouw.

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

20

Voor identificatiebeelden.
Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vorraden

Onderhanden activiteiten

Het betreft hier de voorbereidingskosten die gemaakt zijn in het huidige boekjaar voor tentoonstellingen die plaatsvinden in het nieuwe boekjaar en van de geprognoseerde kosten van tentoonstellingen die doorlopen in het nieuwe boekjaar. Bepalend voor het moment van het nemen van verlies is het jaar waarin de tentoonstelling is begroot.

Overige voorraden

De overige voorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs, indien noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor incurantheid.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening jubilea wordt gewaardeerd tegen contante waarde. De overige voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. De langlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld

Het aflossingsbedrag voor het komende jaar is verantwoord onder de kortlopende schulden.

Kortlopende schulden.

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben, ongeacht of ze tot ontvangsten of uitgaven hebben geleid. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum gerealiseerd zijn. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor balansdatum, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

21

Voor identificatiedoeleinden.

Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2011

Financiële instrumenten

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende primaire financiële instrumenten. Dit betreft financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. Derivaten worden niet gebruikt.

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatie doeleinden.
Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

2.5

TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

Materiële vaste activa

	aanschafwaarde	boekwaarde	investering	overboeking
	31.12.2012	31.12.2012	des-/ 2013	2013
	€	€	€	€
Inventaris en inrichting	738.252	556.822	134.026	0
Museale inventaris en inrichting	171.529	49.008	0	0
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	2.579.847	2.579.847	2.080.726	-2.563.451
	<u>3.489.628</u>	<u>3.185.677</u>	<u>2.214.752</u>	<u>-2.563.451</u>

	afschrijving	boekwaarde
	2013	31.12.2013
	€	€
Inventaris en inrichting	101.745	589.103
Museale inventaris en inrichting	8.168	40.840
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	32.347	2.064.775
	<u>142.260</u>	<u>2.694.718</u>

Investeringsbegroting 2013

	investering
	2013
	€
Automatisering Fries Museum	23.547
Automatisering Nieuw Fries Museum	42.684
Inventaris Fries Museum	0
Inventaris Nieuw Fries Museum	67.795
	<u>134.026</u>

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering – nieuw Fries Museum

In 2006 heeft het Fries Museum helderheid verkregen met betrekking tot de financiering van het nieuw Fries Museum. Samenwerkingsverband Noord-Nederland heeft in het kader van het ontwikkelingsprogramma "Kompas voor het Noorden" een subsidie van € 5.000.000 toegekend en de provincie Fryslân heeft een subsidie van in totaal € 10.500.000 toegekend (€ 5.000.000 cofinanciering Kompas en € 5.500.000 aanvullende subsidie). Met het legaat Bonnema van € 18.151.209, renteopbrengsten van € 1.318.894, sponsoropbrengsten van € 1.567.763, opbrengsten i.v.m. de inhuizing van het Centrum voor Film in Friesland van € 830.000 en overige opbrengsten van € 400.000 is nu in totaal € 37,17 miljoen beschikbaar voor het nieuwe Fries Museum. Van de toegezegde subsidies is van het legaat 100% ontvangen, van de SNN-subsidie 100%, van de provinciale cofinanciering 100% en van de aanvullende provinciale subsidie 100%. Van de rente- en sponsoropbrengsten is 100% ontvangen en van de overige opbrengsten 100%.

De ontwikkeling in vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering is als volgt:

	€
Stand per 31-12-2013	2.579.847
Investerings NFM 2013	2.080.726
Desinvestering i.v.m. niet activeren gebouw	-/- 2.563.451
Afschrijving investering t.b.v. Centrum voor Film	-/- 32.347
	<hr/>
	2.064.775
	<hr/> <hr/>

Ultimo 2013 bedraagt de gedane investering € 38.073.612:

	investering t/m 2013
	€
Grond	4.127.377
Bouwkosten	22.932.198
Losse inrichting	1.362.176
Programma	1.266.179
Project- en bouwkostenmanagement	2.592.837
Architecten/vaste inrichting	1.837.500
Juridische en fiscale advieskosten	85.278
Museumadviseurs	175.118
Constructeur, bouw- en installatieadviseur	562.981
Public Relations en Communicatie	758.951
Verhuizing	230.991
Financieringskosten	13.846
Filmhuis	2.128.180
	<hr/>
	38.073.612
	<hr/> <hr/>

Financiële vaste activa

Ter definitieve afronding van het Kancelarijproject is in het kader van de raamovereenkomst tussen Stichting De Kancelarij, Stichting Verzetsmuseum Friesland en Stichting Het Fries Museum op 30 december 1999 met Stichting De Kancelarij voor een bedrag van € 2.268.901 een aflossingsvrije lening afgesloten.

De rentevergoeding bedraagt met ingang van 1 januari 2013 3% per jaar. De hoofdsom is niet opeisbaar, behoudens ingeval van in de overeenkomst genoemde bijzondere omstandigheden die zich op dit moment niet voordoen.

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

24

Voor identificatiedoeleinden.

Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

Vorraden

	31.12.2013	31.12.2012
	€	€
<i>Overige voorraden</i>		
Museum winkel	17.540	0
Museumkaarten	4.061	0
	<u>21.601</u>	<u>0</u>

Debiteuren

	31.12.2012	31.12.2012
	€	€
Debiteuren	365.987	235.807
Af: voorziening voor dubieuze debiteuren	0	-804
	<u>365.987</u>	<u>235.003</u>

Vorderingen op verbonden partijen

	31.12.2013	31.12.2012
	€	€
Stichting Keramiekmuseum Het Prinsessehof	139.728	106.982
Stichting De Kanselarij	0	0
	<u>139.728</u>	<u>106.982</u>

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

25

Voor identificatie doeleinden.
Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 maart 2014

Overlopende activa

	31.12.2013	31.12.2012
	€	€
<i>Vooruitbetaalde bedragen</i>		
Verzekeringen	9.978	8.923
Overigen	2.784	33.036
	-----	-----
	12.762	41.959
<i>Nog te ontvangen bedragen</i>		
Te verrekenen omzetbelasting	12.411	36.217
Bijdragen voor aankopen (Mondriaan Stichting)	25.000	18.500
Bijdragen voor restauraties	0	168.739
Bijdrage kwaliteitsslag Provincie Fryslan	750.000	0
Bijdrage rente+aflossing voor lening Filmhuis	123.428	22.883
Bijdragen voor personeel	11.222	12.820
Doorbelasting personeelskosten	0	0
Overigen	137.187	112.505
	-----	-----
	1.059.248	371.664
	-----	-----
	1.072.010	413.623
	=====	=====

Onder overigen (108.053) onder nog te ontvangen bedragen vallen onder andere de volgende posten:

- Project Soundwalk (VSB) 30.982
- Vergoeding Museumjaarkaarten 59.640
- Teruggave energiebelasting 16.320
- Rente 14.645

Liquide middelen

Alle banktegoeden staan vrij ter beschikking.

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.

Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

PASSIVA

Algemene reserve

	boekwaarde 31.12.2012	bestemming result. 2012	overige mutaties	boekwaarde 31.12.2013
	€	€	€	€
Algemene reserve	1.336.615	-275.471	0	1.061.144
	<u>1.336.615</u>	<u>-275.471</u>	<u>0</u>	<u>1.061.144</u>

Bestemmingsreserves

	boekwaarde 31.12.2012	bestemming result. 2012	overige mutaties	boekwaarde 31.12.2013
	€	€	€	€
Bestemmingsreserve Knecht-Drenth	23.407	0	0	23.407
Bestemmingsreserve Museumshop	34.370	0	0	34.370
Bestemmingsreserve Bijzondere Personeelslasten	63.761	0	0	63.761
	<u>121.538</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>121.538</u>

De bestemmingsreserves kunnen uitsluitend worden aangewend ten behoeve van de door het bestuur vastgestelde doelstelling.

Bestemmingsreserve Knecht-Drenth

De bestemmingsreserve Knecht-Drenth is gecreëerd ten behoeve van de uitbreiding van de collectie Knecht-Drenth en de realisatie van een publicatie over de collectie Knecht-Drenth.

Bestemmingsreserve Museumshop

De bestemmingsreserve Museumshop is gevormd voor het uitbrengen van publicaties.

Bestemmingsreserve Bijzondere Personeelslasten

In verband met de verzelfstandiging van Stichting Het Fries Museum heeft de Provincie Fryslân in 1998 eenmalig € 317.646 beschikbaar gesteld voor het creëren van een voorziening (later omgezet in een bestemmingsreserve) voor indirecte personeelskosten en FPU-regeling.

Voorzieningen

	boekwaarde 31.12.2012	dotatie	onttrek- kingen	boekwaarde 31.12.2013
	€	€	€	€
Voorziening jubilea	32.025	0	3.353	28.672
Voorziening onderhoud	74.425	263.850	156.473	181.802
Voorziening kwaliteitsslag	0	750.000	256.043	493.957
	<u>106.450</u>	<u>1.013.850</u>	<u>415.869</u>	<u>704.431</u>

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

27

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 24 maart 2014

De voorziening jubilea is gevormd voor toekomstige jubilea uitkeringen voor zowel medewerkers van Stichting Het Fries Museum als medewerkers van Stichting Keramiëkmuseum Het Princessehof, die ook inzet doen voor Stichting Het Fries Museum.

De voorziening groot onderhoud wordt gevormd middels jaarlijkse dotaties in verband met in de toekomst uit te voeren groot onderhoud. De kosten voor groot onderhoud worden in mindering gebracht op de voorziening.

De voorziening kwaliteitslag is gevormd voor de uitgaven die in 2013 hebben plaatsgevonden en in 2014 nog zullen plaatsvinden in verband met de kwaliteitsverbetering van de organisatie. Hiervoor is een bijdrage ontvangen van € 750.000 van de provincie Fryslan.

Langlopende overige schulden

	Nominale lening boekwaarde		aflossing	aflossing	balanswaarde
	31.12.2012	31.12.2012	2013	kortl. 2014	31.12.2013
	€	€	€	€	€
1 Koninklijk Fries Genootschap	1.134.451	1.134.451	0	0	1.134.451
2 Stichting Verzetsmuseum Friesland	1.134.451	1.134.451	0	0	1.134.451
3 Stichting Het Sint Anthony Gasthuis	226.890	90.756	9.075	9.076	72.605
4 Verplichting collectie Brattinga	171.529	49.008	8.168	8.168	32.672
5 Bank Nederlandse Gemeenten (NFM-Filmhuis)	1.715.000	1.654.122	32.347	33.689	1.588.086
	<u>4.382.321</u>	<u>4.062.788</u>	<u>49.590</u>	<u>50.933</u>	<u>3.962.265</u>

Rentepercentages: 1: 0%, 2: 0%, 3: 0%, 4: 0%, 5: 4,15%

Koninklijk Fries Genootschap voor Geschiedenis en Cultuur

In verband met de aankoop van het Eysingahuis in het kader van het Kanselarijproject is op 20 december 1993 met het Koninklijk Fries Genootschap voor Geschiedenis en Cultuur voor een bedrag van € 1.134.451 een renteloze en aflossingsvrije lening afgesloten. De hoofdsom is niet opeisbaar, behoudens ingeval van, in de overeenkomst genoemde, bijzondere omstandigheden. De oorspronkelijke leningsovereenkomst is op 30 december 1999 vervangen door een nieuwe leningsovereenkomst.

Vanwege het feit dat aan de lening een inbreng van een onroerende zaak ten grondslag ligt (dit in tegenstelling tot de lening van Stichting Verzetsmuseum Friesland welke een reële inbreng in geld in het Kanselarijproject betreft) en de lening onder reguliere omstandigheden niet opeisbaar is, is de lening in 1993 door beide partijen op nihil gewaardeerd. Wegens de voortschrijdende besluitvorming inzake een nieuw Fries Museum en de daarmee gepaard gaande verhuizing van het museum, is de lening ultimo 2005 voor de volle nominale waarde opgenomen. De lening wordt opeisbaar op het moment dat de huurovereenkomst wordt beëindigd.

Stichting Verzetsmuseum Friesland

In verband met het Kanselarijproject is op 20 december 1993 met Stichting Verzetsmuseum Friesland voor een bedrag van € 1.134.451 een renteloze en aflossingsvrije lening afgesloten. De hoofdsom is niet opeisbaar, behoudens ingeval van, in de overeenkomst genoemde, bijzondere omstandigheden. In het kader van de raamovereenkomst tussen Stichting De Kanselarij, Stichting Verzetsmuseum Friesland en Stichting Het Fries Museum is op 30 december 1999 de oorspronkelijke leningsovereenkomst vervangen door een nieuwe leningsovereenkomst. De lening wordt opeisbaar op het moment dat de huurovereenkomst wordt beëindigd.

Stichting Het Sint Anthony Gasthuis

In 1997 is in verband met de inrichting van het Eysingahuis met Stichting Het Sint Anthony Gasthuis een renteloze lening van € 226.890 afgesloten. De lening heeft een looptijd van 25 jaar en de jaarlijkse aflossing bedraagt € 9.076.

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

28

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 24 MAART 2014

Verplichting collectie Brattinga

In 2001 heeft het Fries Museum voor € 171.529 een collectie van circa 2.000 prenten, de zgn. collectie Brattinga, gekocht. De koopsom wordt voldaan in 21 jaarlijkse termijnen van € 8.168. Er is geen rente verschuldigd.

Bank Nederlandse Gemeenten

Op 17 augustus 2010 is een lening verstrekt van € 1.715.000 voor de financiering van het Filmhuis dat in het Nieuw Fries Museum wordt gebouwd. De looptijd bedraagt 30 jaar. Jaarlijks wordt er rente (4,15%) en aflossing betaald voor het eerst op 31 augustus 2011. In 2014 wordt € 33.689 afgelost waardoor er een bedrag van € 1.588.086 is opgenomen per 31 december 2013.

De rente en aflossing wordt gefinancierd uit het bedrag van € 101.000 dat jaarlijks door het Filmhuis voor het gebruik van het gebouw aan Stichting Het Fries Museum zal worden betaald, en waarvoor de Gemeente Leeuwarden garant staat. De investering in het gebouw ten behoeve van de inhuizing van het Filmhuis wordt volledig geactiveerd. Vervolgens zal de waarde van de investering gedurende 30 jaar verminderd worden met de jaarlijkse afschrijving.

Crediteuren

	31.12.2013	31.12.2012
	€	€
Crediteuren	431.704	454.353
	<u>431.704</u>	<u>454.353</u>

Kortlopende schulden aan verbonden partijen

	31.12.2013	31.12.2012
	€	€
Stichting Keramiekmuseum Het Prinsessehof	58.125	23.823
Stichting De Kanselarij	0	0
	<u>58.125</u>	<u>23.823</u>

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31.12.2013	31.12.2012
	€	€
Loonbelasting en premies	135.657	84.819
	<u>135.657</u>	<u>84.819</u>

Deloitte

Deloitte Accountants B.V.

29

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

Overlopende passiva

	31.12.2013	31.12.2012
	€	€
<i>Vooruitontvangen bedragen</i>		
Bijdrage Mondriaan Stichting – aankopen (bijdrage 2012)	0	0
Tentoonstellingen en projecten	123.550	423.024
	-----	-----
	123.550	423.024
<i>Nog te betalen bedragen</i>		
Reservering vakantiegeld	69.776	91.884
Reservering vakantie uren	75.500	45.300
Rente lening Filmhuis	22.434	22.881
Tentoonstellingen	0	0
Overigen	107.578	43.031
	-----	-----
	275.288	203.097
	-----	-----
	398.838	626.121
	=====	=====

Vooruitontvangen investeringsbijdragen

Ontvangen subsidies en bijdragen voor investeringen in vaste activa worden als kortlopende schulden opgenomen op de balans. De bijdragen vallen analoog aan de afschrijvingstermijn van de investering vrij ten gunste van de exploitatierekening.

	totale bijdrage boekwaarde		bijdrage	vrijval	boekwaarde
	31.12.2012	31.12.2012	2013	2013	31.12.2013
	€	€	€	€	€
<i>Nieuw Fries Museum</i>					
Bijdrage Stichting ir Abe Bonnema	18.151.209	0	0	0	0
Investeringsubsidies	16.131.500	227.411	1.331.500	1.244.557	314.354
Sponsoring en giften	965.531	965.531	422.232	0	1.387.763
Rentetoevoeging	1.287.533	1.287.533	31.361	1.318.894	0
Bijdrage Filmhuis	600.000	710.000	-110.000	0	600.000
	-----	-----	-----	-----	-----
	37.135.773	3.190.475	1.675.093	2.563.451	2.302.117
	=====	=====	=====	=====	=====

Nieuw Fries Museum

In 2006 heeft het Fries Museum helderheid verkregen met betrekking tot de financiering van het nieuw Fries Museum. Samenwerkingsverband Noord-Nederland heeft in het kader van het ontwikkelingsprogramma "Kompass voor het Noorden" een subsidie van € 5.000.000 toegekend en de provincie Fryslân heeft een subsidie van in totaal € 10.500.000 toegekend (€ 5.000.000 cofinanciering Kompas en € 5.500.000 aanvullende subsidie). Met het legaat Bonnema van € 18.151.209, renteopbrengsten van € 1.318.894, sponsoropbrengsten van € 1.567.763, opbrengsten i.v.m. de inhuizing van het Centrum voor Film in Friesland van € 600.000 en overige opbrengsten van € 631.500 is nu in totaal € 37,77 miljoen beschikbaar voor het nieuwe Fries Museum. Van de toegezegde subsidies is van het legaat voor 100% ontvangen, van de SNN-subsidie is 100%, van de provinciale cofinanciering is 100% ontvangen en van de aanvullende provinciale subsidie is 100% ontvangen. Van de rente- en sponsoropbrengsten is 100% ontvangen en van de overige opbrengsten 85%.

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

30

Voor identificatiedoeleinden.

Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 maart 2014

Aflossingsverplichtingen

	31.12.2013	31.12.2012
	€	€
Verplichting collectie Brattinga	8.168	8.168
Stichting St. Anthony Gasthuis	9.076	9.075
Bank Nederlandse Gemeenten	33.689	32.347
	<u>50.933</u>	<u>49.590</u>

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden. 31
Behorend bij controleverklaring
d.d. 24 MAART 2014

2.6 NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Museale collectie

Met uitzondering van de collectie Brattinga, is de museale collectie niet gewaardeerd en op de balans opgenomen.

Subsidies Provincie Fryslân

De provincie Fryslân heeft in januari 2013 de budgetsubsidie voor het jaar 2014, ad € 2.533.049, toegekend. Voor aankopen moderne en hedendaagse kunst is een bedrag van € 45.000 door de provincie Fryslân toegezegd.

Bijdrage Mondriaan Stichting aankopen

De Mondriaan Stichting heeft voor het jaar 2013 een bedrag van € 50.000 toegekend voor het aankopen van Nederlandse beeldende kunst en vormgeving uit de 20ste en 21ste eeuw.

Horeca

15 januari 2013 is een huurovereenkomst afgesloten met Vermaat voor de duur van 10 jaar. De financiële gevolgen van de huurovereenkomst zijn de volgende:

De betalingsverplichting van de huurder (Vermaat) bestaat uit:

- Basishuurprijs van € 30.000 per jaar
- Omzetgerelateerde huurcomponent (vanaf 1 januari 2014)

Huurverplichtingen

Met Stichting De Kanselarij is een huurovereenkomst gesloten voor de gebouwen gelegen aan de Turfmarkt 10/ 12 / 14 / 16 / 18 / 20 / 22 en 24 (Het Eysingahuis)

De huurovereenkomst is met ingang van 1-1-2013 verlengt en aangegaan voor een periode van een jaar. De jaarlijkse huursom bedraagt vanaf 1-1-2013 in totaal € 68.067.

Leaseverplichtingen

In september 2009 is met Friesland Lease B.V. een operational leaseovereenkomst gesloten voor de lease van 2 personenauto's. De overeenkomsten hebben een looptijd van 12 maanden. Per 1 januari 2014 is de leaseovereenkomst voor een van de twee personenauto's beëindigd. De andere overeenkomst zal naar verwachting uiterlijk 1 mei 2014 worden beëindigd. De jaarlijkse leasesom bedraagt totaal € 12.520. Van dit bedrag wordt een deel doorberekend aan het Keramiekmuseum Prinsessehof.

Bijdrage Bank-Giro loterij

In februari 2013 heeft de Bank-Giro loterij Stichting Het Fries Museum een budget toegekend van € 1.000.000, uit te keren in 5 jaarlijkse termijnen van € 200.000. Looptijd 2014-2018.

Nieuw Fries Museum

In verband met de bouw van het Nieuw Fries Museum volgt hieronder een overzicht van nog te ontvangen bijdragen die zijn toegekend door verschillende partijen. Tevens is opgenomen een overzicht van de verplichtingen die op hoofdlijnen zijn aangegaan.

Bijdragen

Fondsen/sponsors € 180.000 Bijdrage tentoonstellingen

Verplichtingen

Gemeente Leeuwarden € 141.856 ROK

Bouwkosten installaties € 60.400 Kosten vertraging asbest

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

32

Voor identificatie doeleinden.

Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

2.7 TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING

BATEN

Directe opbrengsten

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
	€	€	€
Inkomsten uit entree en museumkaartbezoek	196.104	115.200	44.986
Sponsoring	0	54.000	0
Rondleidingen	28.418	0	2.381
Cursussen en lezingen	47.878	0	0
Inkomsten uit museumcafé (bruto)	70.087	10.000	8.612
Inkomsten uit winkelverkoop (bruto)	67.653	5.000	5.696
Inkomsten uit museumkaartverkoop (bruto)	162.590	0	4.284
Inkomsten uit bewaking, facilitair inzet	31.872	0	0
Overigen	15.929	0	5.555
	<u>620.531</u>	<u>184.200</u>	<u>71.513</u>

Indirecte opbrengsten

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
	€	€	€
Verhuur gebouwen en zalen	66.574	0	29.758
Vergoeding energie	0	0	0
Doorbelasting verrichte diensten Museumfederatie Fryslân	186.003	150.000	192.868
Doorbelasting verrichte diensten Fries Genootschap	3.562	3.569	3.475
Doorbelasting verrichte diensten Princessehof	355.390	0	347.031
Doorbelasting verrichte diensten Nieuw Fries Museum	0	112.621	0
Overigen	0	37.500	12.135
	<u>611.529</u>	<u>303.690</u>	<u>585.267</u>

T.b.v. de inzichtelijkheid is gekozen in de jaarrekening 2013 de opbrengsten i.v.m. de doorbelasting van salariskosten aan het Princessehof, Museumfederatie en Fries Genootschap volledig op te nemen en niet te salderen met de kosten die hier tegenover staan.

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 24 maart 2014

33

Subsidies Provincie Fryslân

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
	€	€	€
Budgetsubsidie boekjaar	2.533.049	2.533.049	2.489.483
Budgetsubsidie (De Kanselarij)	216.528	216.528	216.528
Subsidie kwaliteitsslag Provincie Fryslân	750.000	0	0
Aankopen hedendaagse beeldende kunst	43.000	43.000	44.002
Regeling Exposities Friese Musea	0	0	0
	<u>3.542.577</u>	<u>2.792.577</u>	<u>2.750.013</u>

Overige subsidies en bijdragen

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
	€	€	€
Bijdragen voor aankopen	50.000	0	37.500
Bijdragen voor restauraties	0	0	218.679
Bijdragen voor tentoonstellingen	30.982	0	16.205
Bijdragen voor project Bank Giro loterij	381.436	0	23.124
Bijdragen voor projecten	0	0	17.977
Bijdragen voor Slieker Film	53.481	0	0
Bijdragen voor personeel	70.488	0	0
Overigen	-954	0	0
	<u>585.433</u>	<u>0</u>	<u>313.485</u>

Specificatie bijdragen voor aankopen

	Rekening 2013
	€
Mondriaan Stichting	50.000
	<u>50.000</u>

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

LASTEN

Salarissen en sociale lasten

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
	€	€	€
Salarissen	1.556.364	2.057.531	1.519.257
Salarissen t.b.v. Prinsessehof	205.008	0	197.069
Salarissen t.b.v. Museumfederatie	148.668	150.000	177.623
Salarissen t.b.v. Fries Genootschap	2.783	3.569	3.475
Sociale lasten	232.098	0	257.629
Pensioenlasten	244.596	0	248.787
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	2.389.517	2.211.100	2.403.840
Consignatie- en roosterdiensttoelage	3.143	12.000	10.083
BHV, overwerk, jubilea en incidentele vergoedingen	10.433	750	425
Spaarloonheffing	0	2.700	0
Reiskosten woon/werk	34.577	22.800	36.344
Personeel van derden	88.923	40.000	26.682
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	2.526.593	2.289.350	2.477.374
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Pensioenregeling

Stichting Het Fries Museum heeft haar pensioenen ondergebracht bij het ABP. Deze regeling is een toegezegde pensioenregeling. Stichting Het Fries Museum heeft ingeval van tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds geen andere verplichting dan toekomstige hogere premies. Statutair is de maximale premie vastgesteld op 12%.

Dekkingsgraad

Eind december 2013 was de dekkingsgraad van het pensioenfonds 105,9%. Volgens de eisen van DNB moet de dekkingsgraad eind december 2013 minimaal 105% zijn.

Wet Normering Topinkomens

De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De algemene bezoldigingsnorm van de WNT bedraagt na indexering voor 2013: € 228.599.

Dit bedrag is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Bruto beloning: € 187.340
- Belastbare vaste en variabele kostenvergoedingen: € 8.069
- Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn: € 33.190.

De WNT is van toepassing op topfunctionarissen. Als topfunctionarissen worden aangemerkt:

- * De leden van de hoogste uitvoerende orgaan (RvB of bestuur) en de leden van het toezichthoudende orgaan (RvC of RvT)

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden,
Behorend bij controleverklaring
d.d. 24 MAART 2014

Gegevens m.b.t. WNT (Wet Normering Topinkomens)

**Raad van Toezicht
Stichting Beheer Fries Museum/Keramiekmuseum
Prinsessehof**

Raad van Toezicht: Onbezoldigd

Naam

De heer prof. dr. L. Koopmans
De heer drs. D. de Goede
Mevrouw E.M. Witsen-Elias
De heer mr. drs. K.J. van Dijk
Mevrouw H.C. Alberdingk Thijm
De heer R. Mulder
De heer prof. dr. R. Ekhart
De heer prof Y. Kuiper
De heer A.A. Olijslager

Topfunctionarissen

* *Detachering naar Stichting Keramiekmuseum Het Prinsessehof*

** *Loonkosten o.b.v. omvang dienstverband minus detacheringspercentage*

Naam	Drs. S.M. Bak	Ir. R. Woering
Functie	Algemeen directeur	Zakelijk directeur
Duur dienstverband	Onbepaalde tijd	Onbepaalde tijd
Omvang dienstverband	1 fte	1 fte
<i>Gedetacheerd*</i>	<i>0,25 fte</i>	<i>0,25 fte</i>
Bruto loon**	95194	86134
SV-premies werkgever**	23037	21623
Belastbare kostenvergoeding**	2250	2250
Voorzieningen betaalbaar op termijn	n.v.t.	n.v.t.
Beeindigingsuitkeringen	n.v.t.	n.v.t.
Jaar beëindiging	n.v.t.	n.v.t.
Motivering	n.v.t.	n.v.t.

Personeel & Organisatie	2013	2012
Gemiddeld aantal FTE's	31,8	34,0

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 maart 2014

Afschrijvingen op vaste activa

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
	€	€	€
Gebouwen en terreinen	0	0	0
Inventaris en inrichting	101.745	158.200	93.703
Museale inventaris en inrichting	8.168	0	8.168
Andere vaste bedrijfsmiddelen	0	00	0
	<u>109.913</u>	<u>158.200</u>	<u>101.871</u>

Huurlasten

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
	€	€	€
Huur gebouwen	85.292	0	141.304
Huur depotruimten	484	16.000	13.137
	<u>85.776</u>	<u>16.000</u>	<u>154.441</u>

Aankopen

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
	€	€	€
Friese hedendaagse en moderne kunst	51.261	43.000	45.050
Nederlandse hedendaagse en moderne kunst	42.917	0	39.349
Moderne Grafiekcollectie Knecht-Drenth (excl. Brattinga)	20.348	18.100	16.815
Overig	0	0	0
	<u>114.526</u>	<u>61.100</u>	<u>101.214</u>

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 24 MAART 2014

Collectie- en publieksfunctie

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
	€	€	€
Verzekeringen	48.385	65.000	19.632
Fotografiekosten	8.810	4.000	2.543
Collectiekosten	13.480	19.750	8.446
Conservering en restauratie	1.236	16.000	228.265
Mata Hari	1.177	250	124
Tentoonstellingen/projecten	38.842	5.000	26.012
Verzetsmuseum	15.298	20.000	19.171
Verzetsmuseum: Onderzoek oorlog platteland	0	0	0
Educatie & Informatie	28.626	25.000	14.795
	<u>155.854</u>	<u>155.000</u>	<u>319.988</u>

Specificatie tentoonstellingen/projecten

	Rekening 2013
	€
Algemene tentoonstellingskosten	990
Digitale collectie Knecht Drenth, Brattinga	24.473
KEK	13.379
	<u>38.842</u>

Huisvestingskosten

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
	€	€	€
Bijdrage groot onderhoud Stichting De Kanselarij	57.299	0	54.454
Onderhoud gebouwen en installaties	311.150	340.000	229.048
Onderhoud alarm- en brandinstallaties	0	0	10.674
Zakelijke belastingen	83.135	85.000	51.071
Energiekosten	121.090	90.000	143.584
Bewakingskosten	120.194	75.000	65.015
Schoonmaak- en afvalkosten	105.111	115.000	47.857
Overigen	11.279	3.000	6.204
	<u>809.259</u>	<u>708.000</u>	<u>607.907</u>

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

38

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

Kantoorkosten

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
	€	€	€
Salarisadministratie	7.174	9.500	7.764
Accountantskosten	27.585	20.000	38.490
Advieskosten	12.317	20.000	27.468
Kantoorbenodigdheden en drukwerk	44.725	67.000	13.182
Lidmaatschappen en abonnementen	9.527	10.000	11.457
Portokosten	11.414	0	9.616
Telefoniekosten	19.773	0	17.705
Computer- en randapparatuur	33.356	40.000	68.194
Overigen	0	500	11.529
	<u>165.871</u>	<u>167.000</u>	<u>205.405</u>

Publiciteitskosten

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
	€	€	€
Corporate communicatie en publiciteit	0	0	3.674
Marketing, bewegwijzering en overigen	40.671	40.000	43.795
	<u>40.671</u>	<u>40.000</u>	<u>47.469</u>

Diverse personeelskosten

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
	€	€	€
Raad van Bestuur	9.167	16.000	19.099
Arbodienst	6.187	4.500	5.048
Opleidingen	21.984	40.000	18.709
Leaseauto	23.976	16.000	21.507
Representatiekosten	8.558	12.000	10.142
Reiskosten zakelijk	388	12.000	0
Vrijwilligers	15.913	9.000	2.141
Werving & Selectie	0	750	0
Kosten kwaliteitsslag	750.000	0	0
Overigen	20.319	12.500	16.600
	<u>856.492</u>	<u>122.750</u>	<u>93.246</u>

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

39

Voor identificatie doeleinden.
Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 maart 2014

Overige kosten

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
	€	€	€
Museumcafé	120.223	0	13.227
Kostprijs verkopen winkel	54.404	0	3.273
Kostprijs verkopen museumkaarten	37.940	0	2.722
Kostuumcommissie	901	1.000	0
Overige lasten	40.512	0	642
	<u>253.980</u>	<u>1.000</u>	<u>19.864</u>

Projecten

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
	€	€	€
Project Bank Giro Loterij (Muse)	381.573	0	23.124
Projecten Verzetsmuseum	0	0	0
Projecten Verhalen van Friesland	0	0	0
Projecten Soundwalk	42.283	0	0
Overige projecten	6.461	10.000	1.970
	<u>430.317</u>	<u>10.000</u>	<u>25.094</u>

Rentebaten en inkomsten uit belegging

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
	€	€	€
Rente vordering Stichting De Kanselarij	68.067	0	113.445
Rente Knecht-Drenth	27.681	27.700	27.680
Rente banken	17.787	9.600	16.000
Rente lening Filmhuis	68.199	0	69.505
	<u>181.733</u>	<u>37.300</u>	<u>226.630</u>

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

Rentelasten en soortgelijke kosten

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
	€	€	€
Rente lening Filmhuis	68.199	0	69.505
Rente overige schulden	2.188	300	1
	<u>70.387</u>	<u>300</u>	<u>69.506</u>

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring

41

d.d. 24 APRIL 2014

2.8 VERBONDEN PARTIJEN

Van verbonden partijen is sprake wanneer een partij beleidsbepalende invloed kan uitoefenen in een andere partij, dan wel invloed van betekenis kan uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid van de andere partij. De verbondenheid tussen Stichting Het Fries Museum en de hier genoemde stichtingen ontstaat door de aanwezigheid van gemeenschappelijke besturen.

Met ingang van 1 april 2006 is er als gevolg van een wijziging van de bestuurlijke organisatie van Stichting Het Fries Museum met betrekking tot Stichting Collectiefonds Fries Museum en Stichting Mata Hari formeel geen sprake meer van een gemeenschappelijk bestuur. Gezien de statutaire doelstellingen en de financiële verbondenheid zijn zowel Stichting Collectiefonds Fries Museum als Stichting Mata Hari opgenomen als een verbonden partij. In 2007 is door de Raad van Toezicht ingestemd om de bestuurssamenstelling van genoemde stichtingen te wijzigen, waarbij het bestuur van Stichting Het Fries Museum ook het bestuur van de Stichting Mata Hari en Stichting Collectiefonds gaan vormen. Daarmee zijn deze stichtingen vanaf 2007 wel weer formeel te beschouwen als verbonden partij.

Ook in het geval van Stichting De Kanselarij ontbreekt een gemeenschappelijk bestuur, echter vanwege de onderlinge financiële verhoudingen en het feit dat Stichting Het Fries Museum een zetel in het bestuur van Stichting De Kanselarij heeft, is Stichting De Kanselarij opgenomen in het overzicht van verbonden partijen.

Stichting Beheer Fries Museum / Keramiekmuseum Princessehof

Deze stichting is statutair gevestigd in de gemeente Leeuwarden en heeft als doelstelling het in stand houden, beheren en het tegen kostprijs inrichten van de musea "Het Fries Museum" en "Keramiekmuseum Het Princessehof" te Leeuwarden, zulks door het voeren van het statutair bestuur over de te Leeuwarden gevestigde stichtingen Het Fries Museum en Keramiekmuseum Het Princessehof.

Stichting Monumenten Fries Museum / Keramiekmuseum Princessehof

Deze stichting is statutair gevestigd in de gemeente Leeuwarden en heeft als doelstelling de instandhouding van monumenten in de zin van Monumentenwet 1998.

Stichting Collectiefonds Fries Museum

Deze stichting is statutair gevestigd in Leeuwarden en heeft als doelstelling de aankoop en zo nodig restauratie van museumvoorwerpen, voor zover niet subsidiabel, ten behoeve van Stichting Het Fries Museum.

Stichting Mata Hari

Deze stichting is statutair gevestigd in Leeuwarden en heeft als doelstelling het in eigendom verwerven en beheren van voorwerpen, afbeeldingen en geschriften, betrekking hebbende op Margaretha Geertruida Zelle, beter bekend als Mata Hari, en het voor het publiek toegankelijk maken van de verworven collecties.

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2011

Stichting Keramiekmuseum Het Princessehof

Deze stichting is statutair gevestigd in de gemeente Leeuwarden en heeft als doelstelling het inrichten en exploiteren van het museum "Keramiekmuseum Princessehof" te Leeuwarden. Tussen Stichting Het Fries Museum en Stichting Keramiekmuseum Het Princessehof hebben de volgende doorbelastingen plaatsgevonden.

Doorbelaste kosten 2013 Stichting Het Fries Museum aan Stichting Keramiekmuseum Princessehof	
Salarissen	355390
Werkplekken	45000
Leaseauto	3543
ICT	18377
Overig personeel	3447
Opleidingen	294
Museumjaarkaarten	3813
Overig algemeen	2750
Doorbelaste kosten 2013 Stichting Keramiekmuseum Princessehof aan Stichting Het Fries Museum	
Salarissen	262719
Schoolbezoek(kunstmenu)	1436
Overig personeel	3789
Museumjaarkaarten	5193
Overig algemeen	17820

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d.

43

24 MAART 2014

Stichting De Kanselarij

Deze stichting is statutair gevestigd in de gemeente Leeuwarden en heeft als doelstelling het verwerven, restaureren en in stand houden van onroerende zaken, welke hoofdzakelijk monument zijn in de zin van de monumentenwet, in de provincie Friesland in het algemeen en in de stad Leeuwarden in het bijzonder. Stichting Het Fries Museum huurt het museumcomplex van Stichting De Kanselarij. De totale huurkosten bedragen in 2013 € 68.067

De op de balans van Stichting De Kanselarij opgenomen boekwaarde van het museumcomplex bedraagt € 2.439.186. Wegens een verstrekte lening ontvangt Stichting Het Fries Museum vanaf 1 januari 2013 jaarlijks een rentevergoeding van Stichting De Kanselarij van € 68.067

Vereniging van Eigenaars "Wilhelminaplein parkeren, wonen, winkels en museum"

Stichting Het Fries Museum participeert in de vereniging van eigenaars "Wilhelminaplein parkeren, wonen, winkels en museum". De begroting van de vereniging bevat de volgende onderdelen:

- Onderhoud
- Assurantiën
- Beheervergoeding
- Algemene kosten
- Bankkosten
- Reservefonds

De verdeling van de kosten is als volgt:

1	Parkeerbak	Aandeel: 6
2	Bergingen/Woningen	Aandeel: 2
3	Winkels	Aandeel: 1
4	Museum	Aandeel: <u>6</u>
		15

Het totale kosten van Stichting Het Fries Museum t.b.v. de VVE in 2013 waren: € 2.893

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.

Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

3 OVERIGE GEGEVENS

3.1 RESULTAATBESTEMMING

Het voorstel is om het resultaat over het boekjaar 2013 in zijn geheel ten laste te laten komen van de algemene reserve.

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring

d.d. 24 MAART 2014

3.2 VASTSTELLEN JAARREKENING

Vaststelling jaarrekening 2013 directie

De directie heeft de jaarrekening vastgesteld op 24 maart 2014

Ondertekening

Drs. S.M. Bak, algemeen directeur

Ondertekening

Ir. R. Woering, zakelijk directeur

Goedkeuring Raad van Toezicht

De raad van Toezicht heeft in de vergadering van 24 maart 2014 de jaarrekening goedgekeurd

Ondertekening

Dhr. prof.dr. L. Koopmans, voorzitter

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 24 MAART 2014

3.3 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zij geen gebeurtenissen na balansdatum die vermeld dienen te worden.

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring

d.d.24 MEI 2014.....

3.4 CONTROLEVERKLARING

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Het Fries Museum te Leeuwarden

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2013 van Stichting Het Fries Museum te Leeuwarden gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de winst-en-verliesrekening over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn voor “Organisaties zonder winststreven” zoals opgenomen in bijlage C van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijking van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Het Fries Museum per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met de Richtlijn voor “Organisaties zonder winststreven” zoals opgenomen in bijlage C van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

Leeuwarden, 24 maart 2014

Deloitte Accountants B.V.
was getekend: J.S. Huizinga RA

BIJLAGE 1 (geen onderdeel uitmakend van de jaarrekening)

HISTORISCH OVERZICHT 2010-2013

Balansgegevens	2013	2012	2011	2010
Balanstotaal (x 1.000)	9.148,6	9.731,5	40.730,7	34.388,0
Vaste activa	4.963,6	5.454,6	31.041,5	15.677,7
Vorraden en vorderingen	1.599,3	755,6	1.668,4	788,9
Liquide middelen	2.585,7	3.521,3	8.020,8	17.921,2
Eigen vermogen	1.104,8	1.182,72	1.458,1	1.193,4
Voorzieningen	704,1	106,5	28,3	18,2
Langlopende schulden	3.962,3	4.013,2	36.790,4	31.775,8
Kortlopende schulden	3.377,4	4.429,2	2.453,6	1.400,3
Solvabiliteit (EV/VV)	27,9%	29,5%	3,0%	3,7%
Werkkapitaal	4.185,0	4.277	9.680	17.339
Current-ratio	47,3%	17,0%	3,9%	13,3
Resultaatgegevens	2013	2012	2011	2010
Exploitatieresultaat (x 1.000)	-77,8	-275,5	264,7	233,7
Totale baten	5.541,8	3.946,9	3.969,4	3.929,6
Totale lasten	5.619,6	4.222,4	3.704,6	3.696,0
Directe opbrengsten	620,5	71,5	113,8	163,4
Indirecte opbrengsten	611,5	585,3	538,6	383,1
Subsidies Provincie Fryslân	2.792,6	2.750,0	2.938,9	2.943,7
Overige subsidies en bijdragen	1.335,4	313,5	156,8	237,9
Rentebaten	181,7	226,6	221,3	201,6
Salarissen en sociale lasten	2.526,6	2.477,4	2.496,6	2.142,3
Afschrijvingen	109,9	101,9	19,9	114,4
Huurlasten	85,8	154,4	155,9	155,0
Aankopen	114,5	101,2	79,6	210,7
Overige lasten:				
- Collectie- en publieksfunctie	155,9	319,0	149,6	246,9
- Huisvestingskosten	809,2	607,9	350,7	403,2
- Kantoorkosten	165,9	205,4	132,0	159,6
- Publiciteitskosten	40,7	47,5	36,5	73,7
- Diverse personeelskosten	106,5	93,2	88,7	85,4
- Overige kosten	1.005,0	19,9	37,7	31,5
Projecten	430,3	25,1	86,5	49,5
Rentelasten	70,4	69,5	70,8	23,7
Buitengewone lasten	0,0	0,0	0,0	0,0

Bezoekgegevens

Bezoekers	2013	2014	2015	2016
Entree volbetalend	14730			
Volwassenen	12182			
Jeugd t/m 17 jaar	1107			
Groep/arrangement	1441			
Entree gereduceerd tarief	9420			
Volwassenen	7904			
Jeugd t/m 17 jaar	907			
Groep/arrangement	609			
Entree gratis	11757			
Volwassenen	2433			
Jeugd t/m 17 jaar	750			
Opening	8574			
Onderwijs	3140			
Primair onderwijs	165			
Voortgezet onderwijs	662			
Hoger onderwijs	54			
Begeleiding	332			
Rondleidingen/educatie	1927			
Museumjaarkaart	26567			
Volwassenen	25812			
Jeugd	755			
Totaal	65614			

Personeel & Organisatie	2013	2012	2011	2010
Aantal medewerkers op 31.12	38	41	41	37
Aantal FTE's op 31.12	29,74	33,8	34,2	32,5
Ziekteverzuim (incl zw)	5.03%	6.58%	8,48%	5,14%

<i>Bezoekgegevens (oud) Fries Museum (situatie voor opening (nieuw) Fries Museum per 13 september 2013)</i>			
Bezoekgegevens	2012	2011	2010
Aantal bezoekers	17.091	27.995	43.116
Volwassenen	2.732	6.634	8.214
Jongeren 13 tot 18 jaar	222	642	586
Kinderen tot 13 jaar	1.320	1.523	2.683
Bezoekers Museumkaart	3.942	7.118	10.118
Gratis bezoekers	2.990	4.838	11.893
Museumweekend	932	1.082	2.103
Bezoekers in onderwijsverband	3.947	5.583	6.706
Overigen	1.006	575	813

BIJLAGE 2 (geen onderdeel uitmakend van de jaarrekening)

EINDAFREKENING AANKOPEN MODERNE EN HEDENDAAGSE BEELDENE KUNST 2013

Aankopen Provincie Fryslân

KOSTEN

€ 695,00	Jose Witteveen 'The Pope (Obama)', ets, 2012 Aankoop De Roos van Tudor
€ 2.000,00	Thijs Jansen 'Nederland', olieverf op doek, 2010 40 x 30 cm Aankoop Galerie Wagemans
€ 4.245,28	'Sint Jacobiparochie', acryl op papier, 2012 122 x 162 cm Aankoop C en H Artspace
€ 6.930,00	Trijnie van der Wal A sense of beloning, or a landscape on the cutting edge Acryl en fotokopie op papier Aankoop kunstenaar
€ 4.900,00	Johan van Aken 'Eachweid', DVD 16:9 20 min., 2013 Editie 1 /2, Aankoop kunstenaar
€ 2.595,00	Christiaan Kuitwaard '16.12.2009', olieverf op doek op paneel, 2009 72 x 72 cm Aankoop kunstenaar
€ 2.120,00	Christiaan Kuitwaard '27.04.2012/05.06.2012', olieverf op doek op paneel, 2012 72 x 72 cm Aankoop kunstenaar
€ 1.935,00	Christiaan Kuitwaard '25.04.2013', olieverf op doek op paneel, 2013 50 x 50 cm Aankoop kunstenaar
€ 2.100,00	Dolf Kessler 'Dynjandi', digitale foto op papier, 2012 Editie 1/5 105 x 155 cm Aankoop kunstenaar
€ 3.000,00	Lotte Middendorp 'Spegel yn spegel', HD op DVD, 2013 Editie 1 /2 Aankoop kunstenaar

€ 12.396,69 Koninklijke Tighelaar Makkum
"Pyramids of Makkum"
Bloempiramide
Koninklijke Tighelaar Makkum

€ 42.916,97
=====

EINDAFREKENING AANKOPEN MODERNE EN HEDENDAAGSE BEELDENE KUNST 2013

Aankopen Knecht-Drenth

KOSTEN

€ 6.603,77 Imogen Stidworthy
"Laser", 3"00 HD video sequence of 3D laser-scan navigation , DVD, 2012
Editie 1/3
Aankoop Galerie Akinci

€ 10.000,00 Anne Daems
'Het begint te waaien', 2008-2013
Digitale diaprojectie, variabele maat (81 beelden)
Reproductierechten 2 losse posters van 4 van de beelden uit de serie
+ '7 plastic zakken in een boom', tekening ingelijst 32,5 x 45 cm
Aankoop kunstenaar

€ 2.400,00 Roni Horn
'Untitled', 1994
Editie 35
XX Multiple Galerie

€ 19.003,77
=====

EINDAFREKENING AANKOPEN MODERNE EN HEDENDAAGSE BEELDENE KUNST 2013

Aankopen Mondriaan Fonds

KOSTEN

€ 7.075,00 Imogen Stidworthy
53° 27' 46.67"N, 2° 59' 10.35" W, Points in a Cloud, 3d laserscan,
lightbox, 2011 – 2013 Editie 1/3
110 x 220 cm
Aankoop Galerie Akinci

€ 471,70 Imogen Stidworthy
"Traumatized Materials (Brick)", ets, 2012
70 x 100 cm
Editie 1/3 + 2ap
Aankoop Galerie Akinci

FRI
ESM
USE
UM